

TOLGA

HODALEN - KASA

HOLØYDALEN - ØVERSJØDALEN

GARDS- OG SLEKTHISTORIE

BIND I

AV EYSTEIN EGGEN

**NYGÅRD ØSTRE
(Øien)**
gnr. 80, bnr. 1.

Under skyldsettingen på Nygård østre i 1738, er garden delt mellom *Amund Olsen*, sjå Sjurshaugen, og *Peder Svendsen*.

Den første rydningen her skal ha vært kalt for Galåvolds plass ,og det må skrive seg fra et seterbruk i Galådalen.

Peder Svendsen, f. 1696, d. 1741, var fra Øvergård eller Norsten øvre i Os. Foreldra var Svend Pedersen Hodalen og Marit Torgersdatter. Peder Svendsen var g. m. Anne Hansdatter Østgårdshaug fra Dalsbygda, f. av foreldre Hans Østensen og Kari Persdatter. Av et skifte sees at de har hatt barna: Svend, berg-

arbeider i Folldal, tvillingene Hans og Bård, Marit eldre som flyttet med soren-skriver Winsnes til Solør, Marit yngre, tvillingene Ingeborg og Kari, den sist-nevnte g. m. Ole Nilsen Eide og Anne.

Da Peder Svendsen døde 44 år gml. i 1741, kunne ikke enka Anne Hans-datter fortsette med de mange barna. Bygselen gikk over til Esten Olsen Vargåen eller Estensbækken fra Os, f. 1714, d. 1792, g. m. Dordi Håkensdatter Håkens-gjelten fra Dalsbygda, f. 1715, d. 1774. En merker seg at både kvinner og menn av det eldste rydningsfolket i Øversjødalens kom fra mange av de eldste og største gardene i Os og Dalsbygda, og de må ha ført med seg en del arv, for det meste i lausbu og noen få riksdaler i penger.

Esten Olsen og Dordi Håkensdatter hadde barna: Ole, f. 1748, d. 1819, Håken, d. ung i 1754, Ingrid, f. 1746, g. m. Peder Olsen Holøyen nordre, Dordi, f. 1752, g. m. Per Sakariassen Sømålien, Ågot, f. 1756, g. m. Ole Estensen Hodalen, Marit, f. 1764, d. ung.

Sønnen *Ole Estensen* ble i 1779 g. m. Laurence Olsdatter Hodalen, f. 1753, d. 1829.

Barn: Esten g. m. Mette Marie Thomasdatter Høsøyen, Ole, g. m. Kirsti Olsdatter Vestgård, sjå Nygård østre 1, Elen, g. m. Knut Amundsen Hodalen, Dordi, g. m. Anders Engebretsen Vestgård.

Skiftebrev utstedt 10. mai 1820 etter Ole Estensen Nygård. Til Esten Olsen Nygård erlegges 82 spd., til Elen Olsdatter Ryalen 42 spd. og til Dordi Olsdatter Vestgård 42 spd. Full takst på eiendommen Nygård østre 600 spd.

Skifte på Nygård etter Laurence Olsdatter i 1830. Takst på garden 300 spd. Sønnen Esten Olsen og Ole Olsen får hver 85 spd. Knut Høysen, Dordi og Kirsti Olsdøtrer hver 42 spd.

Sønnen *Esten Olsen* overtok det halve av Nygård østre etter at sønnen Ole Olsen hadde fått utlagt den andre halvparten i 1831 og ble bruker av Nygård østre 11.

Esten Olsen og Mette Marie hadde barna: Ole, gift i Hodalen, Thomas, d. ung, Ingeborg, g. m. Anders Larsen Holøyen, Elias, reiste til Målselv, Jens, lærer i Målselv, Laurence g. på Haugsetvollen. Etter de før nevnte skiftene etter Ole Estensen og Laurence Olsdatter å dømme, var det bra med økonomien her, men Esten Olsen fikk altfor stor gjeld, og i 1852 ble garden solgt ved offentlig auksjon til Ole Røstbakken og Esten Håmoen som begge skjøter og overdrar den til den før nevnte Elias Estensen for 150 spd. i 1854. Esten Olsen og Mette Marie Thomsdatter skulle ha føderåd i tillegg med prisen, men Elias Estensen klarte ikke gjelden. Han leverte gardparten til *Ole Jonsen Nygård* nordre for 390 spd., og i 1883 kjøpte sønnen *Bernt Olsen Nygård* den av sin far.

Bernt Olsen f. 1857, d. 1935, ble i 1886 g. m. Anne Pedersdatter Ellefspllass,

f. 1861, d. 1946. Barn: Ola, f. 1891, Sigvard, f. 1895, Marit, f. 1887, g. m. Jakob Tollefsen Søndmør.

Bernt Olsen var den første postfører i Øversjødalen og ble poståpner der i 1884 til han sluttet i 1927. Han gikk med posten i ruten Øversjødalen, Narbuvoll, Narjordet, Os med tur og retur samme dagen. Han fikk 26. mai 1924 Kongens fortjenstmedalje for sitt virke i postetaten.

Sønnen Sigvard Berntsens fikk en parsell av farsgarden og bygde seg egne hus.

Sønnen *Ola Berntsens* ble heime, g.i 1927 med Johanna Olafsdatter Svarthaug, f. 1905, d. 1931. Barn: Birger, f. 1927, har ungdoms- og landbrukskole.

Ola Berntsens giftet seg 2 g. med Lucie Engebrets datter Engåvoll fra Narbuvoll, f. 1904. Barn: Egil, f. 1936, har ungdomsskole, Liv Olaug, f. 1940, har ungdoms-, husmors- og barnepleierskole, Vigdis, f. 1949, adoptert.

Ola Berntsens har handelsskole og har vært poståpner i Øversjødalen i 33 år fra 1927 til 1960. Han var den første som hadde bil fra 1927 og brukte den helst i postkjøring. Som så mange andre av Nygårdskarene har han vært ivrig jeger til han pådrog seg skade i foten med vådeskudd. Han skjøt 20 rever for året.

Sønnen *Egil Olsen* har nå overtatt både garden og poståpneriet, gift i 1964 med Elna Mary Jonsdatter Nygård, f. 1941. Barn: Jon Olav f. 1964.

Egil har som granneguttene på Nygård nordre deltatt i mange tevlinger som skiløper og skytter. I 1962 fikk han førstepremie til verdensmesterskapet under uttakning. I 1963 førstepremie på Dombås under uttakning til verdensmesterskap. Samme år deltok han i verdensmesterskapet i Seefeld i Østerrike og ble nr. 21. Førstepremie under Olympiauttakning på Nordsæter, Lillehammer. Han har medalje fra skifeltskyting mot Sverige og en masse pokaler fra forskjellige renn.

Ola Berntsens har vært 10 år i Tolga herredsstyre, takstmann for Tolga—Os brannkasse i 15 år og har brannkassens diplom.

Dyrket jordvidde 35 mål, bjørkeskog, seter i Langsjølien og bruksrett i statsalmenning. Garden fikk utstedt kongeskjøte i 1804 på Galåvolls plass for 80 rd.

Skjøte fra Ole Jonsen Nygård til sønnen Bernt Olsen på Nygård for 1400 kr. 12. juli 1883.

N Y G Å R D Ø S T R E II Enka Laurence Olsdatter Nygård østre 1, utster i 1828 med sin laugsverge Ole Estensen Nygård skjøte til sin eldste sønn *Esten Olsen* og til sin yngste sønn *Ole Olsen* på halvdelen hver av garden Nygård østre
(Øien)

gnr. 80, bnr. 7.

1. Det ble sønnen Ole Olsen som fikk utlagt Nygård østre II, men begge gardpartene ble kalt for Øien. *Ole Olsen* bygde her i 1831, g. m. Kirsti Olsdatter Vestgård.

Barn: Esten, f. 1828, g. m. Anne Marie Olsdatter Os nordre, fikk en parsell av garden Ostrøen i Os og bygde opp et mindre bruk i Oslien, Ola, f. 1831, Oliver, f. 1832, g. m. Olava Svensdatter Øversjøen. Reiste til Målselv. Knut, f. 1844 og Jon, f. 1851, begge i Amerika, Laurence, f. 1835 (Amerika), Ingeborg, f. 1841, g. m. Ole Jakobsen Søndmør.

Sønnen *Ole Olsen* ble heime, g. m. Lena Engebretsdatter Nordvang fra Dalsbygda. Han drev som bruker noen år, men solgte garden til broren *Knut Olsen* som fikk skjøte i 1874, men etter 6 års drift leverte også han fra seg og reiste til Amerika. Kjøperen var *Jon Svendsen Øversjøen* f. 1849, d. 1905, g. m. Anna Jonsdatter fra Jopålsgarden i Narjordet. Gang på gang legger en merke til at øversjødøler og narjordinger inngår ekteskap med hverandre, og det var helt naturlig, da de to bygdegrendene lå nærmest for til at ungdommen kunne møtes.

Jon Svendsen og *Anne Jonsdatter* hadde barna: Svend, f. 1882, d. 1963, g. m. Dorteå Persdatter Moseng fra Os. De kjøpte garden Røsteidet i Os, Johan, f. 1884, d. 1947, g. i 1911 med Kristine Marie Østgårdshaug fra Dalsbygda, sjå Nygård søndre, Marius, f. 1893, g. m. Karen Marie Jonsdatter Sømåen. De har et småbruk i Tufsingdalen.

Jon Svendsen fikk skjøte på Nygård østre II i 1880 og drev med butikkhandel utenom gardsbruket.

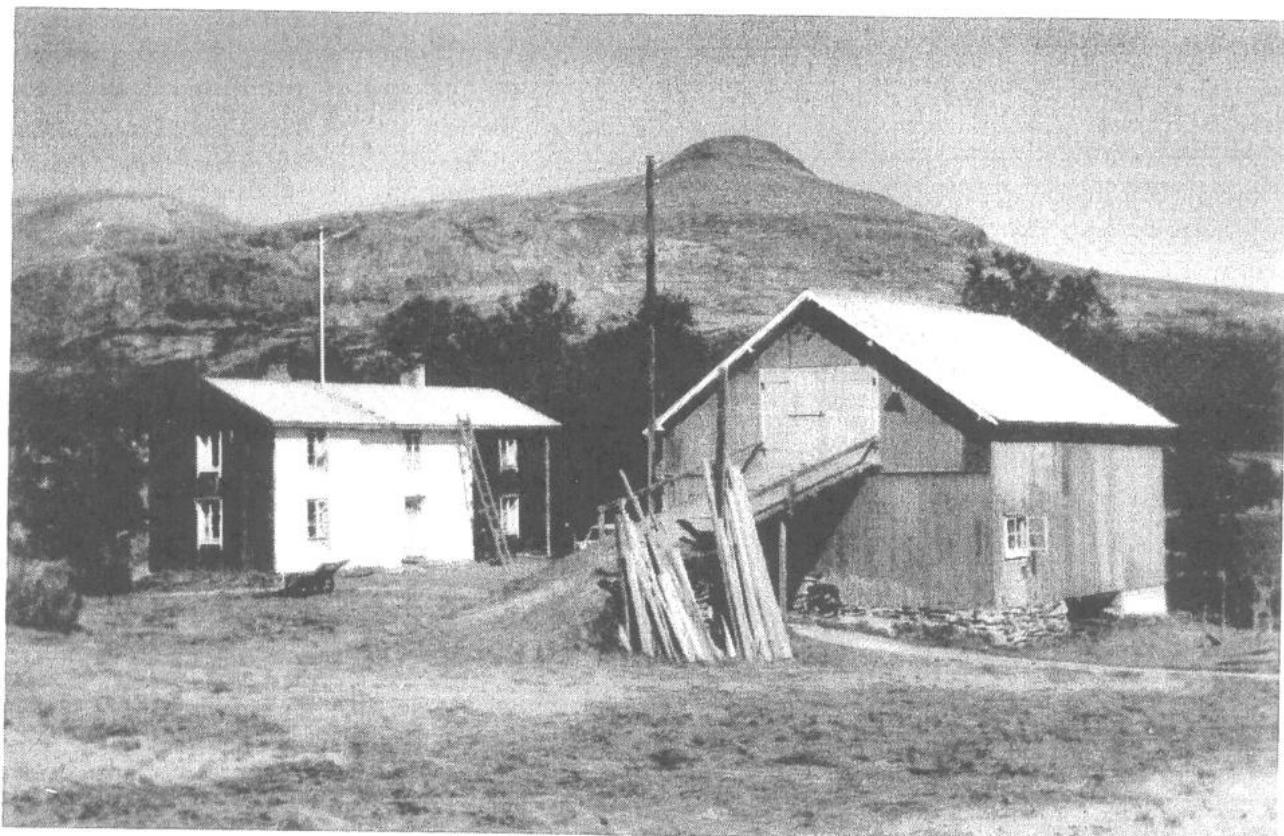
Sønnen *Svend Jonsen* solgte garden i 1908 til *Jakob Oliversen Røstbakken*, f. 1885, g. m. *Gjertrud Marie Rasmusdatter Sagen*, f. 1883, d. 1921.

Barn: Oliver, f. 1909, g. 1942 med *Sigfrid Sørgård* fra *Tylldalen*, f. 1920, Kåre, f. 1913, d. s. år, Roald, f. 1919, tvillingene *Gudrun*, f. 1914, d. 1934 og *Jorun*, g. 1934 med *Ola Andersen Vestgård*, g. 2. g. med *Kristian Furuli* fra *Alvdal*, sjå *Vestgård*, *Johanne*, f. 1911, d. 1914, *Kirsti*, f. 1916, d. 1922, *Ragnhild*, f. 1912, d. 1929. *Jakob Røstbakken Øien* og sønnen *Oliver Øien* har begge tresløydskole. *Jakob* har muntlig vært med på å samle opplysninger om gamle forhold i Øversjødalen.

Oliver Jakobsen tok over garden i 1948. Han og *Sigfrid f. Søgård* har barna: *Jakob*, f. 1943, *Kari Grete*, f. 1947.

Garden har 40 mål dyrket jord, bjørkeskog, seter i *Langsjølien* og bruksrett i statsalmenning.

Gamle ting: Registreringsplakat fra 1829, skap fra 1847, ølkanne av tre fra 1847.

N Y G Å R D S Ø N D R E (Øien)

gnr. 80, bnr. 14.

Østgårdshaug fra Dalsbygda, f. 1889.

Johan Jonsen Øien fra Nygård østre Øien, fikk en halvdel av Nygård østre Øien II og en halvdel av *Sjurshaugen* som ble nedlagt, *Johan Jonsen* bygde her i 1910, f. 1884, d. 1947, g. m. *Kristine Marie*

Barn: 1) Jon, f. 1913, 2) Reidar, f. 1917, g. m. Svanhild Bertrandsdatter Søndmør, f. 1926, d. 1954, sjå Åseth, 3) Kolbjørn, f. 1919, bileier og sjåfør på Elvål i øvre Rendal, g. m. Inger Jakobsen, Elvål, 4) Bjarne, f. 1926, g. Anne Marie Eliasdatter Tangen i Hodalen og bur der, 5) Arvid, f. 1931, har handelskole og bur i Oslo, 6) Odd, f. 1933, bileier og sjåfør på Røros, g. m. Alf hild Vasslag fra Heine i Sør Tr.lag, 7) Astrid, 1909, g. m. Jon Olsen Nygård, sjå Nygård nordre, 8) Olga, f. 1911 g. 1934 med gardbruker Sigurd Rønningen, Elvål, 9) Målfrid, f. 1915, g. med veivokter Harald Sundberg, sjå Nybo, 10) Halldis, f. 1921, g. m. Johannes Olsen Nygård, sjå Sørå, 11) Jenny Kristine, f. 1924, g. 1945 med gardbruker Peder Ødegård, Elvål, 12) Reidun, f. 1928, g. 1958 med butikkmann Finn Gjelten, Tolga.

Sønnen *Jon Johansen* tok over garden i 1946. Jordvidde 30 mål dyrket, bjørkeskog og bruksrett i statsalmennning.

Skjøte fra 1874. Stol med årstallet 1836.